

Bomhaj Bóh!

Cjistko 11.
17. mérza.

Létnik 11.
1901.

Serbske njedželske lopjenka.

Wudawaju šo kózdu šobotu w Ssmolerjez knihiežschezečni w Budyschinje a šu tam doštač ſa ſchtwórtſtěnu pſchedplatu 40 np.

Láta re.

Jan. 6, 1—15.

Najše dženžniſche ſvijate ſeženje powjeda tež wo Jeſuſowym cjerćpjenju. Wichač je to cjerćpjenje ſa njeho bylo, ſo jeho wucžobnizy tehdy w puſčinje ſo jemu tak malo dowěrichu, a to, ſo čhyſche lud dla wudželeneho khléba jeho ſa krala mēcz. — Jeſuſ poſběže ſwojej woči a wiſlada, ſo wulki lud k njemu dže a praji Filipej: Hdže nakuſimy khléba, ſo býchu ezi pojedli? Filipus wotmolwi jemu: Sa dwě ſež pjeniſejow khléba njeje jim doleč, ſo by kózdy wot nich jeno po maſlém fuſku wſal. Handrij k njemu rjeſnij: Dedyň hólz je tudy, tón ma pječe jecžnych pokrutow a dwě rybje, ale ſchto je to mjesť tak wjele? — To njebě žane wjeſeſe ſa teho ſenjeſa. Wón ujechaſche jich rachnowanje, ale jich dowěrjenje ſpytowac̄. Wichač běchu wucžobnizy wjazy hac̄ jedyn ras jeho kraſnoſez widžez mohli. Woni dyrbjeli jemu wotmolwieč: Šenjeſe, my nimamny ničo, ale ty maſh wſchitko a móžech wſchitko, ſi moleho wjele, ſi ničeho něſhto ſežnič — abo tež býs khléba ſi wjewjenje ſdžerječ. Město teho běchu tak malo-wěriwi, ſak ſlepí pſchecžiwo njebjeſkej jaſnoſeſi we woblicju ſwojeho miſchtra! .

A tež my! ſak husto ujeſzmy hido jeho kraſnoſez widželi, jako kraſnoſez narodženeho ſsyna wot Wótza polneho hnady a prawdy! A tola, hdyz wón naš ras ſpytuje, hac̄ móžemy, město ſi vorſtami rachnowac̄ a ſi rukomaj pſchimac̄, jeho njewidomnu móž a kraſnoſez

ſi ruku wěry ſapſchimac̄, dha ſo poſaze, ſo ſmy tež my prawi A-B-C-schulerjo we wjerje. A modlitwa w Jeſuſowym mjenje wostanje tež kemscherjam husto pſchi ſchiji težazn.

Dowěrny ſo jemu ſtajnje a pſchezo. Wón može dženža hiſcheze ſi matym, haj, i ničim ſi wjewjenje ſdžerječ a dobrotu čjinic̄.

Alle tón ſenjeſe dyrbjelje w ſwojim wucžetiskim ſaſtojštěwie niž jenož dla maleje wěry ſwojich wucžownikow cjerćpic̄, ale tež dla pſchibovſtwa ſwojich pſchivisowarjow. Ale njebě wón wěry Bóh — nuž dha ſo tež ſi wěry Bóh ſa pſchibova mēcz? Haj, wón bě Bóh, ale w cžele, t. r. ſi wěry člowjek wot ſenjeſu Marie narodženy. Jako člowjek ſo modlesche k ſwojemu Wótzej, džakowasche ſo jemu ſa jeho dary, poſaſowasche na njeho, pytaſche jeho cžesč, daſche tež ſbytke kruſčki ſbérac̄ ſi jedžiwiwo na bójſku móž ſwojeje parſchony. Wo wjeho to pak lud ujerodžeſche a njepoſna ani ſi veſe Bóha, ani wotročkow ſeſtalt, kotryž bě na ſo wſal. Jako naſhežerja, jako khlébadawarja a ſastaračela jeho wobhladowachu. Khléboweho krala pytaču, a hdzy by ſwoju kuchinju ſhamo w heli měl, wón bě jum prawy, hdyz jenož jím pomhaſche. Haj, wón bě kral, ale niž po židowskej myſli, niž kral w kraleſtwje wěrnoſeſe, wo kotruž woni ujerodžachu abo kotruž ſhamo hidžachu. Wón chze tež cželnu ſwontownu kraſnoſez ſtvořic̄, ale halke pod nowymi njebjeſami, na nowej ſemi, hdžež prawdoſez bydli. Tamni po khlébe hłodni ſlužobnizy brjucha džer-ſi rukomaj pſchimac̄, jeho njewidomnu móž a kraſnoſez

česčazhu jeho potajkim zyle njedžiwačo na živeho Boha. Njerěkašče to, Khrystuša ja pšchibohā mēč?

A njewuziwačo že tež nětko jeho ſlōwa, jako ſakrament, wot wjele tak mjenovaných křečejianow jenož ſa ſemſke, czelne a ſwonkowne wotpohladu jako někajka kuſarſka mož? Njewozučuje jich wjele ſebi wot ſhwjatého wotkaſanja město wodacža hréchow wumozjenje wot czelneje možy, na pšchiklad ruže wočjetſtvenje abo wumrječe? Rjeje tež ſa wjele wyžolich křečejianſka wera jenož dobra ſa jich wotpohladu, jenož dobra wuſda a rěſadlo do huby niſkých a křudých? Njerěka to, Jeſuša ja pšchibohā, haj, jeho mieno ja změch mēč? A njedyrbalo wſho to teho Kneča hiſceze na trónie jeho mojeſteče horzo boleč, hdy by bolenje tam pšchituvicž mohlo? Njedyrbí to wíchem ſhvérnym ſlužobníkam, wucžerjam, křobžerjam ſa Jeſušom hľuboko do wutroby rěſac?

Bóh luby knjes wobarmuj wſchěch křečejianow pſched malej wěru a pſchibóſtviom. Hafle potom ſačezéje ſim ſ knjegoweho čerpujenja prawe njebiſte Látaře — wjeſel ho!

Hamjen.

Pucžowanje po Božim pižmje

abo

laſle myſle nadendzech, Bože ſlōwo čitajo.

Podawa ſhvérny čítat „Pomhaj Bóh-a“.

1. Iuhi Mořiſzowe, 19. ſtar.

(Potračowanje.)

A Abraham wobroči ſwoje woblicžo do krótkeho ranja ſ Sodomej a Gomorrie a wſchitkemu krajej w runinje a hladasche, a hlaſ, dym ſvěħasche ho ſe ſameje ſenije tak tolšy a čorný, kaž dym ſ piez. Tak mžezech Abraham ſpójnacž, ſo je knjes ſud, jemu večera ſhewjeny, kotrež by tak rad wotwobročil, tola wutkonjal.

A tola njebě jeho proſtwa zyle podarmo ho ſtalo. Hdyž Bóh tamniſche města ſlav, ſpomiň wón na Abrahama, kotrež běſche tak nalezuje ſa pravych, knano tam namakojomych, proſky, a wumědžje Lotu, hač runjež běſche ho komđil, ſo by mohla knjegowa ſejerplimost wopřoznicž ſ mestov, kotrež wón pſches wobroči, w kotrež Lot vydleſte; tam budžiſche ho wón bjes diwela ſobu ſlavyl, njebi knjes jeho hiſceze poſledni wokomit wutorhym.

S tuthym drobnymi ſlowami počaže ho nam, ſo bu Lot Abrahama dla wumozjeny, a ſo je ho nam wſho to jeničzy Abraham dla wnpowiedalo.

Spodžiwe je, ſo wothlóž tuteho počawka ſ hrékiskeje bojki wo Philemonje a Baucis ſlincži. Dvaſ bohaj (pſchibohaj) pſchin džetaj ſ njebia, ſo vyſhtaj ſamo wohladatoy, kat ſtaženi a hréchni ſu ludžo we wěſtej krajinje. Nichto ho hospodliwje nad nimaj njehmili, jeničzy Philemon wita jeju ſ luboſežu. Wona ſhewitaj ſemu, ſo čzelaj krajinu ſahubicž. Philemon a Baucis wukhowataj ho, kaž ſtaj bohaj ſimoj kaſaloj, na horu; a wohladuwicži ſo ſtoučnje wohladataj wſhu krajinu pſchewobročenu. Hdgéž běſche předy jeju ſtatoſ ſtał, žolmjeſche nětſo morjo.

Sa nojihich lubnych čitarjom, koſiž troſči njebiſtu ſhobuſtawu ſherbſkeho lutherſkeho knihowneho towařiſta byli, podam tu, ſchtož nani kniha „Sſlubjetý ſraj“ wo wſchym morju poda.

Morwe morjo.

Morwe morjo je nětčiſche mieno. Šowjate pižmo tehole mienia njehnaje. Tam čitajſi jenož „ſlone“ morjo. Tež tole mieno ma ſwoje dobre право, dokež je móřſta woda po ſchitwóthym dželu ſe ſelu ſměſhaua. Dokež pak je mieno „morwe morjo“ w ludowu rěči noſtřeho čežka ſamo право doſtoſ, dyrbimy ho tež tehole mienena džerječ. A „morwe“ je tež to morjo, koſkež wone pſches nami leži. W nim ſo žaneho ſiwijenja njehiba. Žana rybička we wodze ujepluſtoſe, a hdy by ſhano nehbže ryba wot Jordana do tuteho morja ſo pſchiniſbla, by wona ſ doboř morwa horſach na wodze pluwaſa. We wodze njemöže

žane ſtvořenje žive byč. Dokež je woda ſ taſke hromedu ſele naměſhaua, je wona jara čežka. Schtož ho w tej wodze ſlona, teho woda njeho a wón ho pomurjež njemöže. Šsamo pluwač w tej wodze, je čežto, dokež dyrbí čloujveč píchi pluwanju nož ſpody wodny mēč ſlona woda pak jeji ſamu ſažo wuſběhuje. Šso ſpody wodny podnurjež, je čiūjež njemöžna węz, niz jenož teho dla, dokež křata ſlona woda wocžomaj boleč ſacžini, ale dokež je woda taſka čežka. Schtož ho w morwym morju wukupa, teho čelo ho tež ſe ſelu pſcheczežne, jo dyrbí ho hiſceze w druhé wodze ſažo wot ſele wumyč. Hdyž ſlaby wěſtik ſaduwa, woda wſcha ſměrom wofstanje a žana ſolma ho njepokujuje; žalozneje pak jathadžuju žolny čežfeje wodny, hdyž wichor ſi nimi mjetu. Wěty ſapitan Lynch je preni morwe morjo a jeho brjohi pſchewytal. Šedom běſche wón ſe ſhvojimi čolnami na morjo píchiſel, pſchibna wichor ſi polnoža a morjo ſchumjeſe. Tehdom běſche, niz kaž byču čolny w žolnach njeměrny morja tam a hem mjetane byle, ale kaž byču čežfeje towaríſte hamry wo nje bile. Woda, ſotraž ſažo dele na ſlōžnikom ſo wula, ſich ſe ſelu pſcheczežne a wocžomaj žaloznu boleč ſacžini. To běſche hróſbny napohlad. Šapitan Lynch ſo bojeſche, jo kónz wofſmje; ale nadobo ho wichor lehny a morjo ſažo wocžichny.

Pſchi brjosi ſu mnohe ſchwablowe žvčka. Wone ho hýz w starym čažu wopytowadu. Herodach Wulki pytaſche w nich wuhojenje wot čežkeje ſhorſeže. Schwablony dym powětr na pjeſlini. Bjes džiwa, ſo na tymle měſtne ſhmjerče žane roſliny njeroſtu. Jenož tam a hem nadendzech tak mjenowane „Dſha“, to ſu ſichtom je Sodomſtimi jablukami, kotrež moja ſwonkownje rjanu barbu, kaž byču ſlōdne jabluka byli. Hdyž pak je wotčižipnjeſch, ho puſku a prôch maſch w ruzy. Duž hýz ſtar ſtaſiñjarjo pižaj, ſo je w nich popjet ſi dopomujičež na ſudženje, kotrež je Bóh nědž nad tym městom džeržal. Žolte ſu te plody nědžde kaž opſeljimy. Teho dla běſche tež ſodomiske jabluko w starym čažu ſnamjo wabjožych, prôdnych wjeſelov tuteho žwěta. Wone člowjefek ſiwaſche, kaž čežrvene, plôdne jabluko. Hdyž pak je pſchimy, puſkuje ho a wſhu rjanou je ho minyła, a ſa wutrobu ničo njewoſtanje, hač prôch a popjet.

(Potračowanje.)

Powolanje, prawyhcezinjenje a ſhwyczenje.

(Potračowanje.)

S teho dale ſežehuje, ſo je wuſprawnjenje čloujveča pſches Bóha jejmiežzy dar hnady, kotrež móže čloujveč niz pſches někajku ſloužku, niz pſches ſlukti, ale jejmiežzy pſches ponizne, džakowne, dowerne pſchijecze teho, ſchtož Bóh poſtieža, t. r. pſches wěru, ſebi pſchijwojicž. To je džéž ſi ſyla jejmiežzy prawe ſtejſiſtežo, kotrež móžemy napscheczo Bóhu mēč: Bóh dawaž, my doſtaſvaro. Koždy poſpýt, čloujveča tež kuf ſarvarja. Bóha tež kuf doſtaſvarja ſežuiež, je mučenje praweho ſmyſla wo Bóhu, wopacžne pſchewmjenje počžaha mjes Bóhom a mjes čloujvečom, njeſpſchijhodne wuſběhuwanje čloujveča a ſlōžniſke wonječeženje Božej mojeſteče. Teho dla je reformazija wuſprawnjenje jenož pſches wěru ſi hýbony a ſlakdny artiſ ſlakdny ſluktu ſi artiſko wuſprawnjenju wupokaſala. Wona ma po ſhwjatym pižmje hnady dar wuſprawnjenja ſa pſchejara wyhſi, wona — jažo po ſhwjatym pižmje — hódiuſež čloujvečho ſi hréchom womaſaneho ſluktuwanja ſa pſchejara ſhadrnu džerži, ſo mohla tuto čloujveč ſluktuwanje jako někajku pſchijeczu ja wuždžowanje tamniſkeho bojſteho ſubla wohladowacž. Tu je najhlybſki pſchewmjet a nadawt wſchitke ſabozinu a wěry. Pichetož hľowne pſchewenje ſabozinu je: Skož pſchijudže hréchny čloujveč ſi Bóhu, ſi poſoje ſi Bóhom? — a evangeliſta wěra na to wotmolvja: Štejſiſtežo poſoje ſi Bóhom wot ſhmjerneho hréchneho čloujveča pſches jeho činjenje a ſluktuwanje ho njemöže dobyč, ale je wot Bóha ſa wſchitke čažy ſarjadowane we wohobje a ſluktu ſeſtom Khrystu, a čloujvečej ſamemu zyle ničo wjazy wjiche njewostawa, ſhiba ſo ponížne a džakownje do tuteho wot Bóha ſarjadowaneho, pſches Khrystuſha ſhotowancho ſtejſiſteža poſoje ſi Bóhom ſaſtupa. Jejmiežzy tuk mataj Bóh a čloujveč ſiwoje prawe měſtno: Bóh je wſchitko, čloujveč ničo. Š hľubkeho ſačjuca wo jejmiežzy prawiym ſtejſiſtežu ſi Bóhu je Luther tamne ſnate ſlōwo prajſi: „Móhli njebiſha pſches ſběhnjenje ſlōžniſki ſažkujež, njehal to činiež.“ Teho dla tež wuſprawnjenju mž wěry njehměny tak ſrohymicž, jakto by ſi teho wukhadjala, ſo je wěra „dobrý ſluk“, „mózne duchowne dokonjenje“ čloujveča.

Werno je, wera je mózny duchowny istuk, haj, najwyschische duchowne dokonjenje, kotrež može čłowiek do skutka stajęć; ale w tym jeje wusprawniaja móz njeleži. Tuta s zyka w jeje śniutkowym býzku, w jeje dobrych wożebuoścach, w jeje duchownej kófkoſeji njeleži, ale jenjczyn we wézy, na kotrež džidwa: w swożu wot Boha w Chrystuszu sgotowanym. Wera i wusprawnieniu wjedże, dokelz Chrystusza sypichima a jenjczyn teho dla.

Też sa teho, tiz je jako džeczo kófkoſem, njeje żaneho drugiego pueča i wusprawnieniu kófka pueč wéry. Jednocześnie i Bohom, wodacze hrechow, džeczatstwo je jemu pschi jeho kófkoſenizy jako "krasny wotklad" (2. Tim. 1, 14). pscyjswojene a do solebki położene; ale wéz zwobodneje, wédomneje wéry je, do tuteho swajała hnady a wodacza se zwobodnym wotnichšeniem sastupic a hnada wodacza pschi kófkoſenizy powschitkownie pschilubjenu nětko tež na jenotlive padu nałożowac, pak tak, so wożebita a wédomna wera bo zyłe runomérne a po něčim i kófkoſenizy a kófkoſenianego wożebuñjenia rozwija, pak tak, so kófkoſem po dlečtym abo krótstym wopacznym roświanju bo sajo i wéry wrózgo wole.

Piches to halle bywa hnada wopravdzie, wożebite wożebuñjeniu kófkoſenego, runje kaž wobżedzeniſſe prawo na dat hale potom ho wudokonja a skutkownu wożenoſež dostawa, hdyž je pschi jecze teho żameho wuprajene.

Wat wusprawnienja rośdželeny, hdyž tež w najtruczjskim zwiszwe i nim stejo, je nowy narod. Tam ho wujednanje, tu ho wumozjenie piches Chrystusza dokonjane hrechinskej wożebicze pschiluboja; tam bywa Boże stejštežo i čłowiek, tu čłowiekowa hamzna śniutkowna wożebitoſež dojspołnje pschemenjenia; tam ho hrechinska prawo wożudža, tu bo prawy sejzini, hdyž ho piches wudželenje zwijateho Ducha nowe njebjefje žiwjenje do jeho wutroby sajčežepi. Szłowo wérnoſež, kotrež naž we wusprawnieniu wat hrechow wożojasuje, ma tež móz žiwjenje plodziež (Zak. 1, 18); sakrament kófkoſenizy, piches kotrež ho nam wodacze hrechow wudželuje, je tež kupyj nowego naroda; Boże wotkaſanje, kotrež i wodaczu hrechow dostawamy, naž tež do hlibiczeho sjenoczeſeniu žiwjenja i Chrystuszu dowieduje. Wójskie žiwjenje čłowiekeli zwibudžlič je džie wopravdzie samer Bożeje hnady a luboſež. Edželenie žiwjenja ho njemože stač, njeje-li předy stejštežo Boże i hrechinskej nowa sriadowane, jeho hrech wodaty, Boże spodobanie jemu pschilubořežene, džeczatstwo jemu wudželene, i jenym słowom, njeje-li wusprawnienje ho stało; ale runje tak wéste je na druhéj strone: woprakjanje Bożeje hnady napichęco hrechinskej pschi wusprawnienju stejo njevostawa, ale i nowemu narodej a — hmydom pschistajim — i zwijeczenju pokraczuje. To je nusne dalewiedzenie dotalstheho skutkowanja zwijateho Ducha na čłowieku. Kijo pichihotowanje ja dostače hnady, powołanie, běske tola slufk zwijateho Ducha. Ze pak powołanie i zwijemiu samerej dójčle, hdyž je polutna, živa, wusprawniaja wera i roświegu pschilubla, njedowa Bóh zwijemu Duchej po dokonjeniu tuteho skutka ho sajo něhdze wrózgo żegahuež abo na hamzynym zwibudženku skutkowanja stejo wostawa, ale dawa jemu wutrobie piches polutnu wéru nětko zyłe wotamknienje pschego bliżej stupac, tak so we wutrobie skutkuje iż wojaz jenož jako hójč, ale trajnie we wutrobie bydlí. S tym je narod nowego čłowieka w kředženje duchownego byča ham wat ho daty. Tež kófka wusprawnienja żameho na tu wjedże. Ze-li hrechinska psched Bohom wusprawnieny, i fastoñstwu zwijateho Ducha žlúſta, jemu we wutrobie a zwedonieniu wożbwědežie, so hu jeho hrech wodate, so je sa Boże džeczo pschilaty (Rom. 8, 16). Hdyž pak zwijaty Dach bydlí, tam jeho zwedězenje njeje jenož wożbwědeženie, ale tež plodženie, stworzenie nowego žiwjenja we wutrobie.

(Potracywanje.)

Konfirmaziske darh.

Hdyž čzaž konfirmazije pschiludže, potom ho pscheczelio a suaczi paczecjskich džeczi, wożebje kmótzja ho prascheja: schto chzemy daric? Wésežje je to dobre waschne, paczecjskim džeczom dopomijecze na wažnym a kófku džen, na kotrymž hu zwijemu sbóžnikiej zwérnoſež žlubili, ſobu dacež na pueč jich žiwjenja. Ale pschilubnichnož je tež tajke darh wuswolic, kotrež hu wopravdze dopomijecze na konfirmaziju a kotrež młodym kófkoſenianam žohnowanje pschinjeſu, a duž je derje cžinjene, hdyž ho tež paczecjskemu

džeczemu dobre a natwarjaze kófke darh. Wésežje je dobre, hdyž ho kmótzja tež ja woblekanje a wuhotowanje kófduhym mótkow postaraja — ale pódla tež něchtia sa duschu. Pschetoz to je najwaznische, so by duscha derje wuhotowanu byla sa wożowanje a spytowanje tuteho kófeta. Sa taiki duchownym konfirmaziski dar podawa nam evangelisko-lutherske kófkwne towarzstwo rjane dary. Taiki kófke wam washi kófka duchowni rad wobstaraja. Wy je tež dostawacze pola kófka Smolerja w Budyschinje. Duž, wy lubi kmótzja, njeſabudžę ſwojim mótkam jako konfirmaziski dar wožradziež rjane natwarjaze kófke. S tym poſtaracze ho sa jich duschu a tajke kófke wostanu jimi trajne dopomijecze a žohnowanje. Da naſpominju jenož někotre tych rjanych kófkuw naſchego towarzstwa: Zionske hloſhy, Domjazy woſtar, Dr. Merezin Luther, lekarſtvo sa duschu, žlubjeny kraj atd. A runje pschi konfirmaziji darjene kófke budža tež wésežje cži młodzi we wożebitej cžescej měcz. W rjanych kófkuw Zionskich hloſhy wot njeboh farara Kiliiana ſpewaja paczecjske džeczi:

Kadži, radži chzemy my,
Kófke Chrystusze, twoj pueč kófkoſem;
Ty chzyl ham, so zwérni ſmy,
Dusche staroſež do naž plodziež.
Męžl a skutk ujech wožbwědeža,
So ſmy twoji do kónza.

Ach, so bydhu s nami ſchlí,
Doroſzeni bratſja naſchi,
Lóžo dže ho hromadži,
Szami ſmy my wſchudžom w ſtrajſhi.
O, njech zwězci i njebjefam
Twoje ſłowo jim a nam!

Nuſa wulta — pomož bliſka!

Powiedańko.
(Potracywanje.)

"Alle schto chzyl mi ty maly kresl ſapocžec?" woprasho ho wotnajec trochu pscheczelischi, "Ty ho nježeset ani ham ſastorac, ſak wjele mjenje twoju macz ſobu! Sa dwaj mi tola! Praj mi najprejdy, schto maſch myſtle ſapocžec, a potom chzemoj hladac, schto ho hodži."

Handrij wutrewski ſebi hlyſh i wožow wiczeže weżera doſtaly list ſe ſaka, jo by jón wotnajec pscheczitak.

To je cži ſrubna powjescz, Handrijo", ménjeſehe wotnajec, list wuczitawici: "Sa dwaj mi tola! Spósnaju, ſo njeſh mi nježo naręčak, a ſo je temu ſak, ſak ſtajnje praſu: Szwét mjeſtvi ſo i paduchami i jebatami. Alle ſchto to nije ſtar? Trębam ſwoje pjenjenje runje ſak derje kaž kófky druhí čłowiek, a nježesetli twoja macz ſapocžec, dyrbu ſwoju kófku druhim wotnajec. ſak pak chzec mje ſapocžec, Handrijo? Reč mi tola!"

Suchy wotnajec hlyſnyschi ho na wulta ſtol ſ drzewomaj ſa ruzh po bokomaj požluchajſcie na to, schtož jemu Handrij roſpojeda, ſchto mož ſa pschichod ſapocžec. Cžim dale won ſe ſwoje roſprawu poſtracjowasche, cžim hlaſdho mjeſlichu ſo jemu ſkowa ſ huby. Nicžo njebe ſabyl. Won powjedasche, ſak kófka je macz, ſak ſkłabej ſtej jeje woži, ſo nimale nicžo njewidži, ſak je bjeſe wiczeže pomožy. Wiczeſe jeho ſkowa zwedězachu ſa to, ſak horzo ma Handrij ſwoju macz lube, ſo ho wotnajecjowe mjeſwožo zyłe pschemen. Skózniſſe pak ho wotwobroči, ſo nježesetli jemu Handrij do mjeſwoča poſladač. Dorečzawſki dozak Handrij wotnajecjowe wotmoljenje.

Wotnajec hledzieſe dohli čzaž na ſwojim ſtole, jako by wořenik jako něhdz Zacharias. Skózniſſe ſawoka hrebje, jako jenož móžesche: "Požluchaj, Handrijo, ſchtož ſy mi tu wcho wubał, ſu hole hlyſe blady. Sa dwaj mi tola! ſak mož paſhol, młodý jako ty, dojč pjenjes ſaſkuje, ſo mož ſebje a ſwoju kófku macz ſejwicz? Na to ſebi ani njeſybi! Chzu tebi něchtio druhe

poručič; hdyž do teho svobodch, smějech bo derje. Mějach klužob-
neho, kladku, něhdže tak starého jako ty. Tón je mi czechyl, a
ja trjebam czi druhého. Vostáv pštchi mni, czechu le mni na
klužbu! Ty bo pštchi mni derje smějech. Přemých nijedostaněch,
jíčej a pičz pak smějech nadoseč, a czechu drosttu czi tež svobole-
kam. Esy s tom spoločom?"

"Alle ſchto budje ſ marſerju?" woprascha ho Handrij

"Ach, źe to mi ſi twojeh maczterju?" ſawoła wotuajeć hněvnje.
"Sa dwoj mi tola! źe to měl ho wo twoju macz poſtaracz? Ta
mžde hladcz, kaf ho dale ſejzini. S mojeho doma dyrbí tola
wurzahnycz. Ščoma dopomha ſebí lóžo, hacz hdýz ma ho pôdlo
hiſchę ſi twojim ſtajnje hľodnym žoldtom bědzieč. Źe to wo
to, hdýz měla tež po proſcheni khodžieč. Tebje pak je mi žel.
Ehžu ſo wo tebje poſtaracz, a kož hym tebi prajſi, ſmějſch wſchego
doſez, jeli ſo pschi mini woſtanjeſch. A hdýz man wumrječ a ty
žu mi ſtajnje pělny był, jo mózach ſwoje wjezech na tebi měři,
dha poſtaju tebje ſa ſwojeho námeřza, a ty budžes hohath cžlowieſ.
Rozhudz ſo, ujelubuju doſte včeče!"

Boitrožiwschi ho, steječe tu Handrij wschodn sprastnjeny! Shtož jemu wotnajer radješče, besche žama djabolška rada! Macz dyrbješče do nisu a věduječe pôžloč, jo mohl žam živu byč, wschednje wječeš. Roshorjeny a s hněvom we wutrobie tschepjetajzy jawola: „Kneže, wy seže ſky, wy seže hrošny člowieč! Ne na to ho wan psychižham, jo budu stejšho je hwojey macjerju jaſlōdnic, hacž ſo bych bjes njej stajnje a wschednje tuczne dum wužiwai! A byſeče-li mi wjazé bohatſtwa na wschem ſwěčeče dacž chýk, jeli ſo bych ſwoju macz wopuſtežit, ja wam wjeho bohatſtwa pſched. Vôjch prb̄ hýpnu a pôdou po proschein, ſo mohla ho macz ſe hucej ſkorežižku ſežiwič. Níhdy na níhdy ju njecham wopuſtežit. Vôh mje pſched tym wulhovaj! Wupoſtedeče nam wobydlenje, cijhdeče naju won na drohu pod hole njebo! Hiskeče je Vôh w njebejach živu, kotrež ſo nad nami žmili, njeby-li ſo tež žona čłowiska duscha nadefbla, kotrež by žobuczeče mela ſ naju nisu. Budžeče mi w Božiemje, kiježe, budžeče w Božim mjenje! Ře wam ja wjazý njeſtchnúdú!”

Mosjorjem woltwobročiwschi so wotnudže Handrij. Domiz pak bětše durje facjinil, sawola jeho wotnajer. Handrij so wotwoczi. Pohladajo wotnajerjej do mjeswocža, dohlada so, pak žo jeho kuche mjeswocžo satorhuje, a tak wotnajer slvnežuje někotre hysly wuroní. Handrij njewiedžiſche, schto ma prajig. Wotnajer pak poſtanywski sawola ſe hwojim wótrym hſicžozym hloſom: „Pój hem, ty ſy pěkný hóz! pój hem! Spóſinawam, ſo tneži na hweže hſicže luboſez a pſchiniwiſliwoſez, to mie ſwieželi, ſo mohl ſo hwoju ſtaru kožu hwež, jako had abo ſmijiza. Pój te mni hólež! Sa dwoj mi tola! tak ſy ſebi tola myſlīcž mohl, ſo bých wſcho taſle krucze mohl měniciž? ſo mohl tebie ſe ſebi wſaez a pödla twoju macž do muih vodač! Bóh budž tebi hnaduy, ſo ſy w ſpystowanju robiſtal. Někto je wſcho dobré. Woſtańai, hdžez bydlitaj, a ſe wſchemu druhemu budže ſ Bozej pomožu ráda.“

Mischelake ſ blifſa a ſ dalofa.

— Sañdženu předn meješče ho synoda w Sakskej. W Budysko-
Kamjenistim wokrježu, hdyž meješče ho wólba w Biskopizach, kmy
tnješa rycerzklublerja Schrybarja w Bičenju wušwolili. Knjeg
Schrybar je Šscher a budže našche naležnosće derje sastupowac̄. So ma wón k temu frutu wolui, je wón hýž wopokaſal. Přek
tym pak chzemh tež džakownje pšchipóſnac̄, so hu nam tež němžy
knjegojo pomhali našchego herbiskeho sastupierja wušwolic̄. To je
prawdostne czucze, so nam i najmjeſticha jene mejtno w synodze
woſlaja. To tola wěſcze wjèle žadane njeje, so našche dobre
křeſeſijanske herbske woſhod pſches jedyn r t kwoje pſcheſza
w synodze wupraja. S tymle wušwolenjom pak ſebi tež naſthi
lubi němžy bratſia a knjegojo wěſcze nicho schlodžili njeſhu, pſchetu
wěny, so knjeg Schrybar wěſcze ſa jich pſcheſia a žadanja, fotre
maja ho w synodze wupraječ, kruče wuſtupuje. Wón je roſ-
hujenym muž, fotruž tež wěz, fotruž je ſa prawu ſpônač, wuſwiedze.
Kaž w Budysko-Kamjenistim, njeje ho nam w Lubijskim schlaſtežilo.
Tom běchym bliſto k temu, so by ho našch knjeg ſarai Kubiza
ſ Vulez wušwolil. Wón doſta 40 hložow a knjeg primarius
Kozor w Lubiju 44 hložow. Schłoda teho, ale my ho podam⁹
do teho wodženja. Dow swože — tam njeſbože, tak je nam wot-
měřene w živjenju. To woſebje woſharujem⁹, so je ho w Lubiju

knjeg Kozor wujswolis, kotrež nasche herbske woħadu njeħħaj, nasche dobre zjekkwinse herbske waħdnej tama, taż-żgħix bixxu naschi povażjni Sserbjia jenoż swonkonni lud-żo buġi. Sa ġewżeenho pohlanza je żo u Lubju knjeg fabrikant Oswald Hofmann i Neugersdorfa wujswolis. Bökk, lubu knjeg, chwil dax, so bixxha l-ġewwa fuq-hu minn-hu. Ix-xieni kien qed luu kien minn-hu.

Spodżiwny żon a spodżiwny podawf.

Duchowny w Złensburgu powiedział, jak bu jedyn dżen k czeżlowi
ktoresj, bohaterej knieni żadaniu, so by ju woproat. Psihi spowiedzi
bu wona wscha ujemienia a pschewata, so dyrbjachu hwyaty skut
na wokomik pśchetotchnicę. Potom wona powiedała, so je hón
męla, so dyrbti wycżowacż. Wona bęsche hwoju draftu sawalała a
duż bęsche jej leich baria k sawajianu pobrachowała. Wona bęsche
jón styskujuje pytała, pśchetoz hodżina wotpużżowania bęsche bliżo.
Na dobro bęsche pytamy honieżit na zmieczech k hwojnym nohojuj
namakala — a wona bęsche wotuzjila. A tóne dzinowu hón
bęsche wona dotho w hwojach myħslach noħyła, doniż bo jej uje-
rośjażni, schto ma wona na ūebi: wona dyrbti wumurjeż a njeje na
wotpużż pśchihotowana. Wona bęsche weterjaż wochehniena, pozdžiszo
pak w hwojim žiwijenju ho hwtet pśchiwobrożila. Kętka pśched
zmiecężu bo pola njeje pśchelama: wotpużżowacż dyrbjeż a niz
hotowy bęz. Haj, to je ita węz. A cżah njeżza! A schto we,
schto je konz sakomdżenia. Béh ręczi też psches shorojeż a muſi.
Béh ręczi też pśches hony, so by hręčhnikow wumohł. Béh też
tebje wota. Njeżhaħiż ty skončjuje poħiġħadacż?

Před krótkim slyšichem přečetela se žehovací džinut podatk
powiedacz. Wón stejescie pschi pscistawje wieżoharjow. Na wujesd
leżesche tam wulka Łódź, kotrež mjeſeſche ſa někotre mjeniſchimy do
New-Yorka wotječ. Na njej hibatcze ho pihane živjenje. Hicze
juńkróč, tleži króč, ſchwoni Łódziny ſwón i ſnamjenju, jo Łódź
wotjeđe. Kječasny ſchęzertataja, czeſte ſchtryki ho horje ſezahnu.
Maschine ſtona kaž i čežkim dychrom, Łódź ho hiba. S rubiežlami
hebi tam a jow Boženje ſiwaui. Duž — pſchitna bjes dycha
muž. Zeho ſmachi fu hido na Łodži. Wón wola a ſiwa — ale
podarmo — jemu ho ſjewi, ſo je wſcha predo podarmo; Łodź ho
wiazy njevrbęgi. „Alle“, wón ſastrózem žałosći, „ja dyrbju tola
hiscze ſobu, ja dże dyrbju 11. hayrleje i terminej w New-Yorku
bjez — a hdyž tam njeſkym, ja zyle herbſtwo ſhubju! Ale žane
žałoszeſenje o proſchenje, žana boleſez a hylia ſakondzene mjeniſchimy
jaſo njepeſtchinjeſe. Iako ho moi pſcheczel teho wobżaromueho
woprasza, czeſo dla je ho ſakondzil, powiedaszhe wón, ſo je dužy
po puežu i pſchitawje ujenadžiweje pſcheczelu ſe ſwojeſte mloboſče
ſetkaſ a ſo je ſ nim i roſzhoňowanju ſaranczki piwa wupil; ſo fu
ho mjes tym drohe wokomili ujenadžiuij minyke. Haj, puežowacé
dyrbječ a niz hotowy bjez? O, pſcheczeljo, budźcze mudri kaž
hadý! A hdyž ſenož bančik i ſawojanju pobrachuje, to je mjer-
ſaza węž, jedna ho wo zyle herbſtwo, jedna ho wo zyle węcznoſć

Chzennu czasacku, haż nam hñmierz wsczo wodzecze wot woczow torzhuje abo haż hón nam woczi wotewri? Njepožluchaja-si Mójsiasha a profetow, potom też njebudža požluchacż, schtož chzetaj hón a hñmierz jim prajież. Duż dżenza! dżenza! Hdyż wjeho hłobż skłuskieże, hotujecze żo na wotpuczowanje!

Hoj, wopomuñ s čažom, rălowże wbohi
Hdže tola twój pucz wiedże cęe,
Dzi s čažom na bok s hréšnē' drohi
A wrócz ho, před' hacz posdze je;
Hlaj, se žinjenjom wopravdze
Wschwa hnada Boža pčestlanje.

Dalsie dobrowolne dary sa w hohe armeniske szroth:

S Hodžijſteje wvžadu:

N. N. Źiczenja	2 hr.
N. N. Ćwiercenych Noſliż	2 =
N. N. 	1 =
N. N. Hornjeho Hunjowa	2 =
Kubizowa Hornjeho Hunjowa	3 =

Hromadže: 10 hr.

W mjenje wbohich hýrotow praji wutrobný džal

Gölcük, redaktör.